

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csihás Benő-utca 94. szám.

Kiadóhivatal: Oblát Károly könyvnyomdája.

Felolós szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor

Egyes szám ára 16 fillér.

Verjeknek minden vasárnap és esztűrtőnkön.

Városv Gyula dr., székesfehérvári püspök.

A főkegyur kinevezése folytán a kalocsai főegyházmege elveszti egyik díszét, hogy az úraságra jutott székesfehérvári egyházmegye főpásztort nyerjen. Oly papi egyén jut ez által a püspöki székre, kinek e kiltüntetése közörmöt okoz úgy az egyházmegyében, mint városunkban.

Városv Gyula mindenkor díszo és példaképe volt a kalocsai egyházmegyének, és mindenkor büszkesége volt Zombor szab kir. városnak.

Mint egyházunk szerető katolikusok is mint hazánkhoz ragaszkodó Magyarok lelkesedéssel üdvözölkék városunk szültét az új főpásztort és a szokásos köszöntéssel fogadjuk őt. Ad multos annos!

A kalocsai főegyházmege egyik fényes csillaga, dicsősége Városv Gyula, ki saját erejéből, egyedül magas tehetségei, gyémánt jelleme, kiltartó munkássága és nagy tudománya hágozóin emelkedett a legmagasabb egyházi méltóságra, városunkban szültetett 1864. augusztus 13. án nagyatyja Zöldfa-utcazi házában.

A gymnasiumban végig a legelső tanulók között volt. Főkép kiltint a bölcseletben, került minden gyermekes szórakozást és csaknem kizárólag könyvei közt töltötte idejét. Bevégezvén közepiskolai tanulmányait, a kalocsai főegyházmegebe vétetett fel. Felsőbb tanulmányait Budapesten végezte, hol a legteljesebb mértékben kivívta előjárói bizalmát és szeretetét. Különösen kiltint szerénysége és alázatossága által. Mily fényes tehetséggel volt megáldva és mily komoly ügykezettel tanult, azt a legvilágosabban bebizonyította az által, hogy mint papnövendék két szigorlatot tett.

1870. július 26-án elérte legfőbb vágyát: az újszövetség papjává lett és Csonópolyára helyeztetett káplánnak. Eletelem lévén a munka, teendőinek pontos és lelkiismeretes végzése után fennmaradt idejét nagy szorgalommal fordította egyrészt a szigorlati készülésekre, másrészt minden irányú ösztökéletesítésére. Mint segédlelkész nagy kedvence volt a hívőknek. Odaadó buzgalma, visszavonult életmódja és jámborsága különös tiszteletet és tekintélyt biztosított a fiatal segédlelkész számára. Haynald Lajos érsek mélytányulván a fiatal pap tehetségét, 1873-ban a bécsi Augustineumba küldötte, hogy itt fejjeze be magasabb teológiai tanulmányait, hol 1878-ban hittudományi doktorrá avatták. Az érseki udvarban mint érseki levéltáros működött, mely teljesen összhangban állott hajlamaival, tehetségeivel, törekvéseivel. Több értekezése jelent meg a kalocsai schematismusban, a századokban s egyebütt főként a kalocsai egyházmegyét, s annak érsekeit illető kérdésekben, továbbá a magyar királyi kegyuri jogra vonatkozólag.

A kalocsai nagyobb papnevelő intézetben mint az egyháztörténelem és egy-

házjog tanára működött. Városv komoly és rendíthetetlen meggyőződéstől áthatott tanár, mélyen átérve feladatának magasabb szelét, nemcsak alapos, hanem lelkes előadásokat is igyekezett tartani, hogy meggyőzve hallgatóit hivatásuk szentségéről, a vallási öntudatosságról és papi kötevény azon magaslátára emelje, hol az önmegtartózkodást és buzgó kötevényesség teljesítését legkésebb virgai tenyészték. Tövises tanári pályáján elévülhetetlen érdemeket gyűjtött és tanítványai rajongó szeretettel viseltettek iránta. Benne nem a szigorú tanárt, előjárót, hanem igaz atyjukát tisztelték.

Minden tettét a szigoruan egyházas szellem, lelkes honszeretet és a király iránti határtalan hűség jellemzi.

A kalocsai főegyházmege minden papja szerette, tisztelte, magaslalta és bizalommal viseltetett iránta. Teljesedett rajta Cornelius Neposnak Pomponius Atticusról mondott szavai: „Ilic omnes, quos possent, honores publice haberent.“ (Mindenkinek a tőle telhető tiszteletben részesítette.) Csodálták vas szorgalmát és gazdag ismereteit. Ami azonban leginkább elbűvölte mindazokat, kikkel érintkezésbe állott, páratlan szelidsége és igazi jámborsága.

Erdemei elismerésül csakhamar valóságos kanonok, majd apát lett. Mint kanonok Császká érsek mellett működött és itt érte Városv 1897-ben a kiltüntetést, hogy országos fontosságú állásra emelte a király kegye, kinevezvén őt a központi papnevelő intézet kormányzójává, mely állásban a mai napig nagy buzgalommal és lelkiismeretességgel párosult tapintattal működött. 1897. a pápa O szentsége házi főpapjának nevezte ki. 1901. november 1-én a főkegyur a megörült székesfehérvári püspökké kinevezte.

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterium előterjesztése dr. Városv Gyula pápai prelátus, ezimzetes apát, kalocsai kanonok és a budapesti központi papnevelő intézet igazgatóját székesfehérvári püspökké kinevezem.

Kelt Gödöllőn, 1901. évi nov. hó 1-én.

Ferenec József, s. k.

Dr. Wlassics Gyula, s. k.

Ezzel megvállik az egyházmegyétől, de ha el is távozik tőlünk, itt hagyja példáját, mely urakodni fog Nemes alakja, mely a nagy érevény és ritka szellemei (talajdonok magas piedesztábon állva, szeretetre, tiszteletre keltette kortársait, barátait, tanítványait. Müködése örökké felejtethetetlen és ép azért irigylésre méltó a székesfehérvári egyházmegye, mely ilyen püspököt kapott.

Mi is mint a közvéleményorganuma szívöbél kívánjuk Ad multos Annos! és Zombor városa mindenkor büszkékön fog tekinteni érdemes szültőltjére Városv Gyula székesfehérvári püspökre.

Ad multos annos!

Zombor város tisztviselőinek fizetésemelése.

Zombor város köztörvényhatósági bizottsága f. hó 12-én rendkívüli közgyűlést fog tartani, melynek egyik főbb tárgypontra lesz a városi tisztviselői karnak azon kérelme, hogy fizetése rendezessék a kor követelményeinek és a viszonyok igényeinek megfelelőleg: fizetésük felemeltesék.

A qualificationális törvény életbe léptetése óta városunk tisztikarának fizetése már egyszer rendezve lett — de nem véglegesen az egész vonalon. A tisztviselők, kiktől most már szakmeretel bizonyító előtanulmányokat követel a törvény, nem díjazható úgy mint a régi rendszerű tisztviselő, — kiltől alig követeltek többet az emeli iskoláknál, elég volt befolyásos rokonság vagy komaság a qualificationához, hogy hivatalos álláshoz jusson. És nem fog akadni józanul gondolkozó aki csekély, — úgyszólván alamizna fizetés mellett városunknál hivatalt vállalfjon, mert fáradtsággal, nem csekély összeg elköltésével megszerzett szakismereteit másol, más pályán jobban és hasznosabban tudja értékesíteni. Innen van azon anomalia is, hogy városunknál fontos hivatali állások sokáig, sőt éveki nincsenek betöltve, nem akad pályázó, mert csekély fizetés mellett nem vállalkozik senki nagy munka és felelősséggel járó hivatal viselésre.

Ami pedig a jelen tisztviselői kar fizetését illeti, — többször elmondott álláspontunkon nincs mit változtatni. Kifejezhető leginkább azzal, hogy: megélni kevés, — meghalni meg sok! Elmondtuk nem egyszer, hogy Zomborban a megélhetési viszonyok naponta neh-zebbek, — az árak enormis magasak. A társadalmi követelmények — majdnem kizárólag ez osztály vállalfira nehezdednek.

Kifejtettük azt is, hogy anyagi gondokkal terhelt és adóssággal küzdő tisztikartól se ambicióval s kedvel vэгzlett lelkes munkálkodást nem kívánhatunk, — még kevésbbé mellékercseklet czimén tett hivatalos szolgálmányok elvégzését és díjaztatást nem vehetjük tőlük rossz néven. Végül pedig, ami szintén megszívlelendő, városunk tisztikarának létszáma csekély s így az előléptetés rendkívüli ritka, vagy hosszantartó időt vesz igénybe — már pedig egy jobb jövő reményének csekély kiltátása s hozzá még rossz fizetés,

kiüli minden önértzes tisztviselő kebléből a munkakedvet, egyszerű gép lesz, ki napi schablonos teendőit jól — rosszul ledarálja, de keblét nem hevíti a közjó és közlakosság iránti meleg érdeklődés se lelkesedés.

Amint értesülünk, a közlakosság megterhelése nélkül rendezhető e fontos kérdés pénzügyi oldala, mi kétszeres ok arra, hogy a tisztviselők jogos, igazságos és méltányos kérésük teljesíthessék. De itt is újlag hangsúlyozzuk azt, hogy a kisebb és rosszult fizetett tisztviselők fizetés emelésére nagyobb súlyt óhajtunk helyezni mint a főbb tisztviselőkre — és pedig azért, mert azok jobban rászorulnak a fizetés emelésre, több munkát végeznek s semmi féle mellékkeresetük nincs, se utidij, se napidij, se kiküldetési díjban nem részesülnek.

Az a kiküldendő bizottság, mely a fizetés mikénti rendezését fogja javasolni, bizonyára megfogja találni a módokat, hogy közmegelegedésre legyen megoldva a tisztviselőkar ezen létkérdése.

Ha a bizottság részletes terve fog előtűnik fekdüni, csak akkor mondhatunk végleges ítéletet a fizetés rendezés illetve emeléséről, — de addig is nemcsak óhajtjuk, kívánjuk, hanem egyenesen követeljük a jó a minisztratio érdekében tisztviselőinek fizetés emelését.

Mi hisszük és megvagyunk győződve, hogy a közgyűlés természetben nem fog emelkedni hang aki ezt ószintén ne óhajtaná, — mert az lehet, hogy önmagának igen, de a város és lakosainak igazi érdekeit nem óhajlja; önérdéket, de nem szolgál közérdeket.

Hírek.

* **Bács-s-vegye főispánja.** Biztos forrásból vett értesülésünk szerint Latinovits Pál e hó közepén Bácsmegeye és Zombor főispánjává ki lesz nevezve.

* **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Szentyanin Zsivojin okleveles tanítót a gardinoveci állami elemi népiskolához tanítónak nevezte ki. — A szegedi kir. itéletábla elnöke Szakáts József és Dallos Sándor végzett joghallgatókat a vezetés alatt álló itéletábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Az épülő új templom.** A templom építő bizottság f. hó 7-én gyűlést tartott, melyen a következő nevezetesebb határozatokat hozták. 1. A templom belsőjében a szentély előtt, vagy az oldal hajókra vezető beton lépcsőzet munkálatait több vállalkozóval szemben a legolcsóbban ajánlókozó Angyal építő mesternek lett kiadva — folyó méterre 2 koronával számítva. 2. Tornyok építésére vonatkozólag határozatba ment, hogy még az ideán a már felfalazott két méterre, még hat métert fognak felfalazni, vagyis a tornyok még az ideán 8 méter magasságra feljönnek. Vállalkozó Ulrich és Angyal építések, akik köbméterét 6 koronával számítják. Egy hosszmetérbe 26 köbmétert építenek bele, úgy hogy 1—1 tornyónál 1 méter magasság emelés, anyag nélkül 156 koronába fog kerülni. Egyben el lettek fogadva vállalkozók ajánlatai, hogy jövő tavasszal megnyilandó építkezésnél a tornyoknál a 9—12 méter magasságnál

köbméterét 8 koronáért, míg 13—16 méternél 10 koronát fognak számítani, — beleértve az álványozást is. Mindkét torny teljes felépítése 10 ezer koronánál többé semmi esetre sem fog kerülni. Az eddigi építkezések és még az ideán fognatosítandó megrendelésekre a fedezet meg van az egyházpénztárból kivett összegből. Főpásztorunk adománya, mely jövő évre lesz folyósítva fedezni fogja a tornyok és egyéb belső munkálatokat, úgy, hogy az új templom teljes elkészülése 1902 szept. István napra teljesedésbe mehet; ha azután a segélygyűjtő bizottság is teljes erővel aktívba lép, úgy a mondott napra szept. mielőtt halgathatnak a zombori hívők azon templomban, melyre oly rég, oly szent áhitattal eddig hiába sóvárogtak.

* **A szerb nőegylet piknikje.** Az éjjel zajlott le Zomborban, a jótékony szerb nőegylet által rendezett piknik a Csitaonicza összes terméiben, melyek ez alkalommal fényesen kivilágítva és szépen díszítve voltak. A képviselő választás egyik jótékony útóhatása már itt nyilvánvaló lett: a magyar és szerb ajkúak szorosabb és barátságosabb összefűzése, mely nemcsak a mulatság de a társadalom egyébb rétegében és helyzetében városunk javára jótékonyan fog közrehatni. Le fog hullni az a eddigi rideg válaszfal, — mely a nyelv és vallás tekintetében a város lakóit eddig ridegen elválasztotta, s hazánk s városunk boldogulására törekvőleg egy kapcsolóba fogja fűzni a város lakóit a közeljövőben lezajlott képviselő választásnál és kifejezésre jutott együttérzés és rokonszenv, nemkülönben a kölcsönös bizalom és barátság. Az ily társadalmi összejövetelek leginkább alkalmasak arra, hogy e jó viszonyt nemcsak fentartsák, hanem azt ápolják is. A termék zűfolásig megteltek. A rendezőség praktikus felszólítása, hogy a nők egyszerű ruhában jelenjenek meg, már a fél sikert biztosította, — míg a másik vonzó rész a kedves és előzékeny házi nők gardája és ugyancsak velük működő bájos Hébék mindent elkövettek, hogy a szegények és árvák-nak szép összeget gyűjtsenek kedves fáradozásaikkal, mi nem is maradt sikertelenül. Házi asszonyok voltak a büffetnél: Nikolets Ignáczné és Borgyosky Mladené; a theánál: Milivojevitnsé és Jovánovits Misáné; a kávénál: Brkits Györgyné és Gergurov Jásóné; a cukrászdánál: dr. Drakulits Pálné, Poppovits Zsárkóné, dr. Poppovits Istvánné és Konyovits Pálné; a trafiknál: dr. Czvetkovits Péterné, Jankovits Dusánné és Eibil Miksáné; az étkező asztaloknál: Poppovits Mirkóné, Rádics Dusáné, Karakásevits Miliyojné, Báits Vitomirné és Gergurov Dánielné; felszolgált leányok: Koics Micza, Gyukits Olga, Blagojevits Lyubiczka, Brankovits Angyalka, Báits Danicza, Radivojevits Jovánka, Damjanovits Jovánka, Sztankovits Angyalka, Blagojevits Leposzava, Bugarszki Julka, Brankovits Mara, Nikolets Mária és Szredojevits Zsófia. A jökevd éjjel felé telőpontját érte el. Herczenberger zenekara mellett a fiatalág vígan járta a csárdást és a kólot világos kivraddig.

* **Hammerstedt távozása.** Mint sajnálattal értesülünk, a zeneiskola kedvelt tanára és egyik dísze Hammerstedt János zongora-művész még ebben a hónapban elmegy Zomborból. Meghívást kapott ugyanis Medgyesre az ott 1855 óta fennálló zeneiskolától. Szerződését már alá is írta és ott a zeneiskola igazgatója lesz, azonkívül a philharmonikus társaság vezetője és a reformatus templom főorgonistája. Osztintén sajnáljuk tovozását, mert sokszor gyönyörködtünk szép játékában és nem tudjuk vajjon megfogja-e őt utódja közelíteni.

* **Zombor szab. kir. városóm. kath. kegyúri bizottsága** 1901. évi november hó 10-én d. e. 11

órákor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az egyházmegyei főhatóság leirata az egyházpénztári alap, mise-alapok, iskola-alap és Kőrís József-alap 1900. évi számadásainak jóváhagyása tárgyában. 2. A kölcsönbizottság jelentése Bogisich Gyuka és nejnének 600 korona kölcsön folyósítása tárgyában. 3. Ugyanannak jelentése Fratics Alajosnak 200 korona kölcsön folyósítása tárgyában. 4. Az egyházmegyei főhatóság leirata az ügyész tiszteletdíjának emelése tárgyában. 5. Az iskolaszék megkeresése az iskolaszék három évre újabb leendő megalakítása tárgyában. 6. Az egyházgyűlés előterjesztése Ballun Péter párhátrálókának leirása tárgyában. 7. A városi tanács megkeresése a tornyórnak újabb leendő elkészítése tárgyában. 8. Az egyházi vagyon kezeléség betérjeszti az egyházpénztár alap, iskola-alap és Kőrís József-alap 1902. évi költségelőirányzatát. 9. A zombori római katolikus iskolák fentartására vonatkozó 1902. évi költségelőirányzat. 10. Elnök előterjesztése Széchényi Jenő által a kistemetőben épített kápolna tárgyában. 11. Ugyanannak előterjesztése az összes boltjait szükségessé vált befestésének elrendelése iránt. 12. Ugyanannak előterjesztése a zomborvidéki lecsapoló társulat árterületének közzszemlére kitétele folytán teendő intézkedése tárgyában. 13. Ugyanannak jelentése a zomborvidéki lecsapoló társulati közgyűlésekre képviselőnek kiküldetése iránt. 14. Ugyanannak jelentése a templom belső tisztogatásáért Eibach E. bádógosnak kifizetett 70 korona tárgyában. 15. Ugyanannak jelentése a kistemető részére átengedett terület tehermentesítéséhez 10 korona költség kiutalványozása tárgyában. 16. Ugyanannak jelentése a templon érték tárgyainak biztosítása tárgyában. 17. Ugyanannak jelentése a beszerzett vörös posztó 28 korona 80 fillér árának kiutalványozása tárgyában. 18. Ugyanannak jelentése a 16. és 17. számú bolthelyiségek javításáért 197 kor. 90 fillér kiutalványozása tárgyában. 19. Ugyanannak jelentése a mocsokvizgatók kintisztításáért 33 korona 60 fillér kiutalványozása tárgyában. 20. Ugyanannak előterjesztése a 3., 4. és 5. számú boltjait zsalmunka kijavítására 162 korona 80 fillér kiutalványozása tárgyában. 21. A zombori kir. törvényszék végzése Zombor város által Kockzár Zsigmondnak eladott terület áttelekkönyvezése tárgyában. 22. Apát-plébános előterjesztése Lovrits szül. Verbovszky Róza misealapítványainak kiutalványozása iránt. 23. A templom építési bizottság kérelme a templomépítés céljaira kiutalványozott 20052 korona 70 fillér és kamatainak folyósítása iránt. 24. Gubitz György kérelme a 10. számú bolthelyiség albérltetbe adhatása iránt. 25. Időközben beérkező tárgyak. Zombor, 1901. évi november hó 3-án.

* **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1901. évi november hó 12-én d. e. 10 órákor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Vármege alispánjának átírata a régi kaszárnya átadása s illetve átvételre végett kötött szerződésnek elfogadása iránt. 2. A kiküldött bizottságnak jelentése a filharmonikusok társulatának megszavazott segély kiutalványozatására iránt. 3. Városi tanács jelentése az állami borítal és husfogasztási adók, valamint városi pótdadók, úgy egyéb városi javadalmaknak biztosítása iránt. 4. A pénzügyi és gazdasági bizottságnak előterjesztése a tisztviselők fizetésének rendezése iránt. 5. Városi tanácsnak jelentése a szónököneg raktárnak jövőbeni fentartása végett teendő intézkedés iránt. 6. A város polgármesterének előterjesztése a zomborvidéki lecsapoló társulatba felvett árterületnek közzszemlére történt kitétele folytán teendő

intézkedés iránt. 7 A város polgármesterének előterjesztése a zomborvidéki lecsapoló társulat közgyűléseire egy képviselőnek kiküldetése iránt.

*** Gondolkodási idő Sztanisison.** A magyar törvény, a hány van, mindannyi gondolkodási idő. Kivételt képeznek a pénzügyi s katonai törvények. Ezek még meg sem születtek, már is hatásként érezhetjük az ország vagyonnal s vérel adozó polgárainak nyűgéseiből. De hogy az összes törvények között az oktatásügyiek a leggyámolatlanabbak, ime a számtalan közül csak egy példával tesz szemléltetővé. Sztanisics községnek 8000 nél több lakosa van. Az óvó kötelesek száma 400 körüli. S ennek a diszközségnek még most sincs óvója. Azaz hogy óvója van, mert megvettek egy házat a 2 km. hosszú község felső részében s oda járnak ma j d a kőcsos hajú, mosdatlan arcú honpolgár jelöltek. Ha ugyan járnak, mert már réges régen bejárt a pályázat óvónői állásra, de eddig még nincs óvónőnk. Ugy látszik a télen át gondolkozik az előjáróság s mire a nyár beköszönt, úgy is szűkségtelen az óvó, mivel a gyermek „nap sugarban s az a nyaföldporában fűrődjek. De ezen idő alatt eléjtette az előjáróság az ügyet s a jövő tél ismét a gondolkodáshoz szükséges s ez így lesz vég nélkül, míg nem jobb napok virradnak az iskolai ügy felügyelőre s a törvények szigorúbb s gyorsabb végrehajtására. Hiába, ha az ember valamit jól akar végezni, alaposan kell azt átgondolnia. Sztanisicsnak pedig nem olyan gyerek munka ám az alapos gondolkodás; ahhoz idő kell. De vizsgálatát találhat abban, hogy a felsőbb hatóságoknak még több idő kell az alapos gondolkodásra, mert az még most sem tudja, hányadán van, míg Sztanisics azt már is tudja, hogy fizetni minden esetre kell. Csak arra vagyok kíváncsi, hogy én megérdem-e még a jobb idő virradatát, pedig még csak a férfi kor elején vagyok. Gerundium.

*** Toaszt mánia.** Aldomásra jöttek össze Szily Ilonka óvónővé történet megválasztása után a család jóbarátai, ismerősei szerdán este Szily János lakásán Zentán. Üdvözlőlvén az ujon megválasztottat, aki zokogva mondott hálás köszönetet azoknak, a kik a siker keresztülvételét lehetővé tették. Az izletes vacsora elfogyasztása közben megeredt a diktioi árja; kijutott az üdvözlőből mindenkinek úgy, hogy — ha lehet himni riporterünk jól értesültségének, aki erősen fogadkozik, hogy mindegyiket felírta — midőn a kedélyes társaság este 11 órakor a búcsupoharát ürítette a család egészségére, kekre 450 diktioi tartatott. E közben természetesen, hogy rendkívül módon megcsappant a nagy hordó is, mert a résztvevő 12 új mindegyike tagja a zentai borkóstoló bizottságnak. Mert hát ilyen is van Zentán!

*** A bajai mandátum.** Nagy a felháborodás Baján, mert a szabadelvű párt megtámadta dr. Reich Aladár függetlenségi képviselőnek mandátumát. A „Bajai Független Újság“ a Kossuth-párti lapja tegnap külön kiadásban tudatta ezt a közönséggel, a czikkekből rettetés elkeresés szüggzik ki a szabadelvű párt, különösen annak vezetője Szutróly Lipót a párt elnöke ellen. A csendes Baja várost felrázta nemtörődűmségből a legtöbb képviselőválasztás, új párt keletkezett nemcsak az országos politikában, hanem a városi ügyekben is. Annyi bizonyos, hogy ez a hirtelen fellobbanás nem fog hasznára lenni a város fejlődésének. A petíciót dr. Ragály Lajos budapesti ügyvéd adta be és pedig azon a czímen, hogy dr. Reich választói között érvénytelen szavazatok vannak. A kérvényező Schumacher Frigyes, Ertl József, dr. Ni-

kolauz Béla, Scherer Antal, Mihitsch István, Eckert István, Pollermann Bertalan, Horváth István, Szinger Károly, Spitznagel Ferencz, Mentényi János és dr. Boros József.

*** Esküvő.** A szabadkai fiatalágnak egyik, kedvelt és rokonszenves tagja dr. Matievics István ügyvéd esküdött tegnap örök hűséget Malagurszky Jozefa kisasszonynak Malagurszky István helybeli földbirtokos és értékképviselő leányának. A násznagyok a menyasszony részéről ifj. Vojnich Sándor országgy. képviselő, a vőlegény részéről Mamuzsich Lázár polgármester voltak. Az esketés szertartást Mamuzsich Félix cz. kanonok végezte. Este a menyasszonyos háznál fényes lakomán volt. A fiatal pár násztra Olaszországba utazott.

*** Eljegyzés.** Kondor Ottó eljegyezte Müller Nellike kisasszonyt Szabadkáról.

*** Zenta díszpolgára.** Ha nem lehetett Kovács Pál Zenta országgyűlési képviselője, hát megtették díszpolgárának. A városi közgyűlésnek ezen elhatározását tartalmazó díszokmányt küldöttség fogja Kovács Pálnak Budapestre fölvisni. A városi közgyűlés igazotat hangulatlan következőkép folyt le: Az indítványt melyet Vuits János és társai adtak be — Czabafi János h. főjegyző olvasta fel, e közben a türelmetlen képviselők folyton közbeszóltak, majd felállott dr. Ellinger Jenő és irós hangon elítéli azokat, kik ez indítványt ide, a közgyűlés elé behozták, melylyel politikai tűznek. (Oriási zaj! Eláll! Halljuk! kiáltások) miután tudomása van arról, hogy az indítványban Kovács Pál javára felsorolt érdemek egyike sem áll fenn (Iszonyu zaj! Láрма! Eláll! Eljen! Aazug! kiáltások) indítványozza, hogy az vétésétek le a napirendről, (Oriási láрма, elnök folyton esenget és kéri a képviselőket, hogy higgadtan tárgyaljanak.) mert helytelennek tartja, hogy Zenta 30000 lakosa egy bukkott képviselőt válasszon díszpolgárává. (Nagy láрма, Folytonos közbeszólasok. Eláll! Eljenzés!) Ha a díszpolgársággal érdemeket akarunk elismerni, válasszák meg előszörban azokat a minisztereket, akik megbuktatták a Bánfrindszert és akiknek fényet köszönheti Zenta városa a Kovács Pál javára felsoroltakat. Kéri az indítványunk napirendről való levételét. (Eljenzés!) Eláll! Nagy zaj. Elnök folyton esenget.) Vuits János visszatartja előtte szülő azon szavait, hogy az indítványt tevő képviselők politikai akarat volna a képviselőtestületbe behozni, Kovács Pál érdemei köztudatban vannak, melyeket eltagadni lehetetlen. Ok azt cseppet sem szegyenlik, hogy Kovács Pál ma bukkott képviselő, mert a nép a választás alkalmával megválasztott s így esett meg, hogy Kovács Pál ma nem képviselője Zenta városának. (Eljenzés! Ellenzés! Ellenmondások. Nagy láрма! Elnök folyton esenget.) Zenta város értemi osztálya, az indítvány megtételével csak köteles elismeresei kívánja leróni azon férfival szemben, aki 5 éven keresztül mindig szívén hordozta érdekeinket. (Nagy zaj! Eláll! Eljenzés! Taps.) Aki egymaga többet tett a lakosság javára, mint a kiegyezés óta Zenta valamennyi képviselője. (Eljenzés! Ellenmondás.) Kéri javaslatának elfogadását. A képviselők között ekkor már a legnagyobb igazottság volt és hol egyik, hol a másik pártból felhangzott az éljenzés, abuzgalós, lehárogás, az elnök hiába esengetett folyton, a kedélyeket mindaddig nem lehetett megnyutalni, míg elnök a dr. Keczly M. Géza által kért névszerint szavazást el nem rendelte. Leszavazott 96 képviselő igennel, 43 nemmel, így elnök kimondja a határozatot, hogy Kovács Pál, Zenta város volt országgyűlési képviselője 53 szótöbbséggel dísz-

polgárrá választott, az erről szóló oklevelet elkészülte után a polgármester vezetése alatt egy 10 tagú küldöttség fogja átnyújtani.

*** A katymári plébános beiktatása.** Gärtner Sándor zombori földnök Katymár község új plébánosát folyó hó 3-án, vasárnap igtatták be ünnepélyesen új hivatalába. Már reggel 9 óra felé nagy tömegekben hullámozt Katymár ajtókat népe a templom körül. 10 órakor Kuts János biktityi esperes a beigtatást végző egyházi functionárius, 2 bajai zirczi tanár, Petres almási és a katymári káplánok, valamint Latinovits Pál orsz. képviselő mint egy patronusa kíséretében a közönség sorfala közt a templomba vonult. Kuts esperes ünnepélyes „Veni Sancte“ be kezdett, a melyet a katymári kántor- és tanitókól alakult énekkar igen szépen kísért. — Ezután 3 nyelven felolvasta a katymári káplán Császka érsek átiratát, melyben a patronus Latinovits család előterjesztésére Gärtner Sándort nevezi ki katymári plébánosává. Majd Kuts esperes három nyelven szép beszédben ajánlotta a hívek szeretetébe Gärtner Latinovits Pál pedig mint patronus átadta a templom kulcsait. Ezután Gärtner lépett a szószékre s három nyelven gyönyörű szép beszédet mondott, méltatva az ünnep jelentőségét. Ennek befejeztével Kuts esperes igen szépen intonálta a „Te Deum“ majd az új plébános mondott nagy misét fényes segédlettel. Már déltől harangoztak, midőn az egyházi ünnepségek véget értek. Az ünnepelt vendégszerető házában ezután fényes lakomára gyűlt össze a társaság, a melyben a jegyzői kar közvégi képviselőtestület és előjáróságon kívül ott láttuk: Latinovits Pál orsz. képviselőt, Kuts János esperest, Valics János cz. kanonokot, Szalai madarasi, Ketterer borsódi adminisztratorokat, Tillinger György krusevjai, Hümpfner stanisicsi, Hinger kunbajai plébánosokat, Natschner borsódi bírót és a katymári tanitói kart, Till Imre nagybérliót, Vanesura Antalt, Latinovits Frigyes-féle uradalom jószágigazgatóját, Fejérvary Sándor borsódi kántortanítót és Latinovits Sándor rendőrőnököt. A fényes „menü“, a mely úgy az ételek mint a borokat illetőleg a leglényeztetőbb izést is kielégítette, minden tekintetben pompás volt. A löszto. sorát a háziúr nyitotta meg, felköszöntvén a pápát és a királyt, utána pedig a patronusokat. Ezután Latinovits Pál állott fel, felköszöntőt mondott. Gärtner Sándor plébánosra, mint volt borsódi lelképásztorra, mely felköszöntő viharos tetszésben részesült.

*** A kereskedelmi törvény revizója.** Hegedűs kereskedelmi miniszter leiratott intézett a kereskedelmi és iparkamarkához, melyben jelzi, hogy a kereskedelmi törvényt reformálni akarja. Az újítás főleg a cégbejegyzésekre vonatkozik. A cégbejegyzés ellenőrzésének hiányossága igen sok visszaélésre adott okot. A tervezet szerint az ellenőrzés az illetékes iparhatóságok feladata lenne, ugyan csak az iparhatóságok tennének jelentést a kir. törvényszéknek minden az iparosok és kereskedők cégében és személyében beállott változásokról. A szegedi kereskedelmi és iparkamara véleményadás végett kiküldött bizottsága már meg is kezdte tanácskozásait.

*** Szállítások a honvédség részére.** A honvédelmi miniszter értesítette a szegedi kereskedelmi és iparkamárát, hogy a honvédség 1902. évi lábbeli szükségletéből a szabadkai alkalmi szövetkezet 100 pár könnyű cipőt, a bács kulai alkalmi szövetkezet 200 pár bakkanosot és a bezdáni alkalmi szövetkezet 200 pár bakkanosot és 100 pár könnyű cipőt szállíthat.

* **Vadházasságok ellen.** A belügyminiszter a vadházasságok meggátolása tárgyában körendeletet adott ki, melyben felhívja a hatóságokat, hogy a vonatkozó törvényt és rendeleteket körültekintően hajtsák végre. A vadházasságok valódi melegegályai az erkölcsatlenségek és nemcsak a nép közt vannak, hanem az intelligens osztályban is divatoznak, mi annál veszedelmesebb a közérkölcsekre, mert ezekben a nép a rossz példát látja.

* **Harcz egy vásár körül.** Ö. Beese nagy község legutóbbi vásárát az eső elverte. A vásárból a miniszteriumtól pótvásárt kért f. hó 24-ikére. Az ó-becsei iparosok azonban ellenzik a pótvásár engedélyezését, mert azt hiszik, hogy a helyi ipar rovására megy. Az ellenző iparosok közül mintegy hatvanan külön kérelemmel fordultak a miniszterhez, hogy a kért pótvásárt ne engedélyezze. Kíváncsiak vagyunk a miniszter döntésére.

* **80 ezer koronás csőd.** Mult számunkban hírt adtak Leuchter Mór, volt zentai nagykereskedő ellen és család bukás címén megindított perben, hogy Szabadkán most folyt le a végtérnyalás. A törvényszék a gazdag ember körében álló zentai nagykereskedőt, csalárd bukásban vétkesnek mondta ki és a legmagasabb büntetést alkalmazva, 3 évi és 6 havi fegyházra ítélte s a védő ellenzése dacára azonnal letartóztatva a kir. ügyészségnek át lett adva.

* **Mindenkit érhet baleset.** A bezdáni olajgyáros L. A-t, ki megjegyzendő rózsabokorban jött e szélesvilágra, súlyos baleset érte, a mennyiben f. é. november hó 6-án Santos Dumont-ot utánazni óhajtván Perr Ottótól a bezdáni Eiffel torony felé igyekezett 3 motor segítségével, de alig pár lépésnyire a kiindulási ponttól a földre puffant s a nyelvét harapta.

* **Tanítónői jubileum.** Vörös Lajos tanítónői igazgató-tanító neje, szül. Szilágyi Mariska urnó most ünnepli tanítónői működésének huszonötödik évfordulóját. Az ünnepély délelőtt 9 órakor kezdődött, amikor a tantestület és az iskolások egybegyűlt tagjai üdvözölték a jubilánst és átadták neki az ajándéktárgyakat, ugymint: cziszt íróasztal felszerelést, egy feszületet, mely az ötvös ipar remeke stb. Értékes dolgok. Este a kaszinó nagytermében 50 terítők bankett volt az ünnepelt tiszteletére. Előszólt Klanszky Ferenc esperes, iskolaszéki elnök szólt nagy hatással; poharát az ünnepeltre emelte. Azután Zámbo Ignác kántor éltette az iskolázék elnökét, mint a tanítóságának mindenkor lelkes pártfogóját. Beszéltek még: Török és Nyitrai tanítók szintén hatással. Majd Gozon káplár, az ünnepély létrehozója üdvözölte gyönyörű beszédben az ünnepeltet. Végül Madzinyi Adorján, a jeles szónok mondott szép beszédet, melyben Gozont köszöntötte fel, mint a kinek a hazafias ünnepélynek ilyen fényes létrejöttje köszönhető.

* **Barnumék adója.** A Barnum és Batey czirkuszra, mely a tavasszal sáskajárásként látogatta meg Budapesten kívül a nagyobb vidéki városokat, az illeto városok adót vetettek ki. Az adóösszeget a fővárosi adófelügyelőség most küldte meg a vidéki városoknak. Az adót ugyanis az egész ország területére a fővárosi adófelügyelőség róttá ki a czirkuszra, s a beszédelt adóösszeget most osztotta ki az érdekelt vidéki városok közt abban az arányban, ahány előadást a czirkusz az illeto városban tartott.

* **Helyettesítés.** Mikosevits Kanut dr., zentai járási főszolgabíró Mihályi Jenő moholi községi aljegyző a B.-Martonos községében megüresedett adóügyi fogozói állásra helyettesítette.

* **Egymásután kétszer** (és pedig augusztus 2-án 90.000 kor. és aug. 25-én 100.000 koronát) nyertek főnyereményt azok, a kik a Budapesti Takarékpénztár és orsz. z.-k. részvénytársaságnál a Ferenciek-terén, a Királybazarban vásároltak osztálysorsjegyet. A kereslet sorsjegyek iránt ezen intézetnél ismét rendkívül élénk, miután az új huzás már november 21-én kezdődik. A sorsjegyeket és a nyereseményjegyeket bérmentve és költségfelszámítás nélkül küldik, valamint a legkisebb megrendelést is pontosan intézik el, miert is ezen intézetet a legjobban ajánljátjuk. Egész sorsjegy ára 6 frt, fél sorsjegy 3 frt, negyed sorsjegy 1 frt 50 kr., nyolcad sorsjegy — 75 kr.

* **A Bácsi-Tiszai Armentesítő Társulat** rendes évi közgyűlése nov. hó 18-án délelőtt tartatik Zentán a közgyűlési teremben. A tárgysorozat 13 pontból áll és azok között legfontosabb az 1902. évre megállapítandó költségvetés.

* **A tifusz-járvány Zentán** mind nagyobb mérvben szedi áldozatait, ennek folytán a főorvos kéri a város tanácsát, hogy a kellő óvintézkedések megtételésén, így a többek között tiltó rendeletet hár kibocsátatni arra nézve is, hogy a hol ragályos beteg van, azon helyekről tejet elárúsítani ne szabadjon.

)(**Érmelléki** első szállóoltvány-tölep Nagy-Kágya. hirdetésére a t. ez olvasóközönség szives figyelmét felhívjuk.

)(**Nagyothallóknak.** Egy gazdag úrnó, ki Dr. Nicholson mesterséges fül-dobja, által nagyothallásából és fülzúgásából teljesen gyógyított, intézetének 25.000 fótnyi ajándékot adott oly czélból, hogy olyan siket és nagyothalló személyek kiknek nincs módjukban a fül-dobokat megszerezni, azokat ingyen megkaphassák. Levelek: 6240 sz. alatt Necholson „Longcot” intézetének Gunnersburgh, London-W. czimzendők.

)(**A Koronamalom kitiűnő mirtó-ségű darabos szalonszenet árusít** ólomzáros zsákokban, házhoz szállítva.

)(**Óriási azok száma,** kik anyagi boldogulásukat a nagy. kir. szab. osztálysorsjétek intézménynek köszönhetik. Oszintén öröndük, hogy közülök igen sokan Bihari Ede főelárúsnak (Budapest, IV., Városház-utca 14.) köszönhetik szerencsésüket. Erdelkini fogja az olvasót, hogy ugyan hol nyertek azokat a nyereseményeket, melyeket a nevezett főelárúsnól fizettek ki. Ime itt következik: Az első sorsjátékban a 600.000 koronás jutalomdíj $\frac{1}{2}$ -át Maros-Vásárhelyen, $\frac{1}{4}$ -át Medgyesen, $\frac{1}{8}$ -át Újpesten, $\frac{1}{8}$ -át Budapesten. A hatodik sorsjátékban nyert 600.000 koronás jutalomdíj $\frac{1}{2}$ -ét Csikmogyében $\frac{1}{4}$ -ét Bácsmogyében, $\frac{1}{8}$ -ét Gömör-megyében. A 200.000 koronás főnyeresemény $\frac{1}{4}$ -át Pozsonyban, $\frac{1}{2}$ -át Veszprém-megyében, $\frac{1}{4}$ -át Kolozsvárott, $\frac{1}{8}$ -át Cziknotán, $\frac{1}{8}$ -át Alsó-Fejérmegyében és $\frac{1}{8}$ -át Budapesten. A többi főnyeresemény szintén az ország különböző helyén jutott kiízfetésre. Felhívjuk a t. olvasó figyelmét Bihari Ede szerencsés főelárúsnól ma hirdetésre, kibez a megrendelések — tekintettel a nagy keresletre — mielőbb intézendők. A huzás f. hó 21-én kezdődik. $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1.50 kor., $\frac{1}{4}$ — 3 kor., $\frac{1}{2}$ — 6 kor., $\frac{1}{8}$ — 12 kor.

)(**Kilenczedik m. k. szabaldamzót osztálysorsjétek.** Amint az előtűnik fekvő tervezőhől látjuk, a fenti sorsjétek első osztályának huzása már e hó 21-én és 22-én lesz, emelűfogva az összes sorsjegyvásárlóknak ajánlatos, hogy megrendeléseikkel lehetőleg siessenek, mert a sorsjegyekereslet ez alkalommal igen nagy s így a sorsjegykészlet gyorsan elfogy. Olvasóinkat különösen figyelmztetjük Török A. és Tsa mai hirdetésére és ezen előtűnik ismert czéget ajánljátjuk, mert szigoruan pontos és előzékeny és arra törekszik, hogy vevőit figyelmesen és előnyösen szolgálja ki. A bankház vevőit kiváló szerencsével játsszának, mert rövid idő alatt körülbelül 6 $\frac{1}{2}$ millió koronát fizettek ki a czég vevőinek és az összes nagy nyereseményeket a tervezetben megállapított időben pontosan és azonnal kifizette. Aki tehát kezet akar nyujtani a szerencsének, forduljon bizalommal Török A. és Tsa bankházához, Budapest Váci-kört 4/a.

Színház.

New-York szépe.

Az amerikai operettek erős verseny-

társai angol testvéreiknek. A szellem, a stílus ugyanaz, ugyanaz az üres szöveg aztán a paratlan szép zene. A „New-York szépe” az első tengeren túról átszármazott operett, mely világot meghódított utjában hozzánk is elátogatott. Zombornak a pesti bemutató óta 4 évig kellett várnia, míg ez az igazán bájos zenőjű operettet meghallhatta. A zenéjét ugyan részint a cigányoktól hallotta, részint a zongoristák már nagyon sokat játszották, egyes dalait meg betétként hallotta más operettekben, s így a darab nem annyira a premiér varázsával hatott mint inkább egy régi, kedvelt ismerősét üdvözölte a közönség. A nézőtér zűzfólásig megtelt, sőt még azon túl is, amennyiben az oldal bejárásokat is végigrakták székekkel. Ez nem helyes dolog, mert ha itt ilyen tele ház nál tűz talánna kiűnni, a primitív berendezésű színházunkból vajmi kevesen menekülének meg.

A darab szövegét elmondani majdnem lehetetlen. A szerző elviszi a közönséget egy vendéglőbe, majd egy palota szalonjába, innen egy czukrosboltba érkezünk, résztveszünk egy kerti ünnepélyen, elmegyünk egy kínai negyedbe, a pályaudvarra stb. Szóval a darab rendkívül mozgékonny, csupa élet, úgy hogy a közönség egy perczresem nyugodhat meg, folytonosan új és új tarka képek, színváltozások, színes csoportok felvonulása, és mindez át van szöve a szebbnél szebb melodiák végtelen számával. A szerző a tékozlásig beközezi a zenével, ennyi dalból akár két operettet is lehetett volna csinálni. Ez a látványos színes darab a mi kis rosszal világitott színpadunkon valamennyire érvényesült. Természetes, hogy a világitásban volt a legfőbb hiba. A tánczoknál ha a rendezőnek eszébe jutott itt ott használt egy kis vörös fényt, de az is csak rontott, persze így aztán nem volt oly hatásos mint lehetett volna. A szóló tánczok betanítására ügyeltek, de a társas tánczok kevésbé mentek jól.

A darabban tulajdonképeni főszerep nincs is. A 4 női szerep körülbelül egyforma nagy. Violet Pálffy Nina, Fíft Jámor Ilona, Kissiet Deakné, és Corat Békéfiné játszották. Mind a négyen megállták jól a helyüket, és látszott rajtuk a jól felfogott szerep helyes megjáttszása. Pálffy Violet Gray-je nagyon jó volt és különösen „Susí” betéjete tetszett. Jámor Ilona csinos Fífi volt, csak alacsonyabb sarkot csináltatna a cipőjének, mert ebben alig tud járni. Ne féljen a lába nem látszik alacsonyabb sarkkal a gyömböknak, s ha ő egy pár centiméterrel kisebb is lesz ezáltal, az nem baj. Deák Péterné emivaló Kissie volt. Napról napra látjuk fejlődését; pompás táncza különösen gyujtott. Békéfyne csinos Cora volt, megmondott játékaért sok tapsot kapott. A férfi szereplők közül Szalóky igazán kitiűnő volt. Ez a sokoldalú és majdnem este igénybe vett színész dícséretet érdemel gondos játékaért és buzgósgáért, ma különösen elemében volt. Békéfy Harry szerepét kedélyesen adta. Deák szerepébe íj. Ságy úgrott be és igyekezett a neki még nagyon nehéz szerepben nem rontani, ami valahogy sikerült is neki. A portugál grófok, Katri és Pécsi jók voltak, ugyancsak Baghy Kurt-ja is.

Kis mama.

Meilhac és Halevy nagy sikerű vígjátéka ugyancsak üres házat csinált. A bájos, romlatlan levegőjű vígjátékot úgy látszik nem igen veszi be a közönségünk de a borsos modern darabokat inkább, ahová többször annyi fiatal lányt visznek el, mint ilyen tiszta darabhoz. Az előadás különben ürhető volt. Markovics Margit kezében volt a főszerep, akin úgy látszik fogott a szép szó, mert a mai alakítás sok tekintetben túltett előbbi alakításain. Ma nem túlzott, hanem szeretetreméltóan adta a gondos kis mama szerepét, és a

kedves szerepet ügyes és átgondolt alakításával még vonzóbbá tudta tenni. Valentin szerepét Szalóky adta, aki ügyes alakításával szintén kiérdemelte a közönség tapsait. Pompás játék volt ez ahová Szalóky minden tudását bevette. Előnyösen tűnt fel a ma nagyobb szerepben először fellépő Kovács Mariska. Ugy látszik ügyes naivává fogja magát kinőni; érdemes volna őt a kar homályából kivenni és fejleszteni tehetségét szerepekben, a társulatnak lehet mondani, úgy sincs naivája. Pátyol Klári kis szerepében ügyes volt, feltűnt izléses tolettéje. A többiek sem igen rontottak.

A bő regér.

(Sz.) Kedden este telt ház nézte végig a remek Strauss operettét. A remek darab jó előadásban ment, a szereplők s a darab minden értékes részletét ki tudták emelni. Pálfi Nina (Rosalinda) a tőle megszokott bravúrral játszott és énekelt, különösen a második felvonásbeli magyar énekkel aratott nagy hatást, melyben kitűnő iskolája és erős magas hangjai leginkább érvényesültek. Békefi kis szerepét ügyesen játszotta (Alfréd) és gyönyörűen énekelt. Valóban a társulat egyik legkiválóbb alakjának kell őt tekinteni. Deák Péterné (Orlovsky hercegné) ma ismét tanujelét adta, mennyire ügyes színésznő. Biztos rutinnal játszik és roppant bájos. — Ladiszlav, Pécsi és Kathri jól töltötték be szerepeiket, Szalóky kabinetalakítást adott Eisenstein szerepében és állandó derültségben tartotta a közönséget. Békefiné szépen énekelt, s ügyes játékával teljes megelégedésre vitte szerepét.

A férj vadászni jár.

George Peydeau a finom, néha azonban a drasztikusságig menő francia pikantéri nagy mesterének egyik nagyszerű darabját hallottuk. A második felvonás végéig kitűnően megírt darab, innen elapadódik és végig mindinkább erőltettebbé válik. Az előadás lelke Markovics Margit volt, aki kitűnő nuanceirozással igazán sikkelt játszotta meg a párizsi aszszonyt. Játéka, melyben a túlzás már kevéssé nyilvánul, igazán felül állott a vidékiesség niveauján. Szalóky a vadászó férjben ismét kabinetalakítást nyújtott. Katri valamennyire megállta a helyét.

Szula mith.

Jeruzsálem leányának megható története és Davidsohn keleti melodái nálunk még mindig hatnak. Telt ház nézte végig az előadást, melyben mindennek előtt Pálfi alakítása vált ki. Ma este talán még szebben nyilvánult erőteljes drámai alakítása, és szép éneke, többször nyílt színen is tapsot kapott. Partnere Ábsolon szerepében Ladiszlav volt, akinél lassankint belenyugsunk, hogy nem tud játszani és csak a szép énekét élvezzük. A mellékszereplők többé kevésbé jók voltak. Dodó.

Irodalom.

— *Gorkij Maxim*, az oly fiatalon és hirtelen világhírűvé lett orosz író, aki mindig magáról ír, mint modern író mindig az élet mozgalmasságát rajzolja s ezekben tükrözi az élet nagy problémáit. elmékedést pedig alig talál a munkában, — egy helyütt, egyik novellájában mégis szóvá teszi az olvasást. Azt tartja, csak olyan könyvet érdemes olvasni, a melyikből igen sokat tanulni. A mindenség rettenetes komoly, léha mesék hallgatásával ölni az időt, ellene van a világ dolgainak s emberi kifejlődésünknek. Olyan könyvet olvassunk, a mely az élet titkát, az emberek lelkét ismerteti meg velünk. A legújabb nagy írók tényleg erre is törekzenek, Tolstoj, Dosztojevskij,

Turgenyev s legfőképp Maupassant, ujabban Gorkij az emberek és az emberi életek kifejlődését rajzolják. Regényt alig olvasunk, a művészet a lelkükben van. Az életet a maguk szemével látják, sokat utaznak és igyekeznek az emberiségnek a multját is megérteni. Az élet az idők tanuja, az élet mestere nélkül, a történelem nélkül nem lehet teljességében megérteni. Az idő elmúlt, a mikor szájhagyomány vagy anekdoták szállították ősökről utódokra a történelmet. Annak a kornak is vége van, a melyik csak a maga nemzete történelme iránt érdeklődött. A haza sohasem fog kihalni az emberek szívéből, szeretete nem a hazával, csak a szívvel mulhatik el. De mégis mindenütt és mindenben az élet teljességét keressük, az emberi lélek kifejlődése érdekel. Azért, ha történelmet olvasunk, az csak az emberiség története lehet, világtörténelem, mely azonban a mi házankat is a kellő helyre illeszt. Ezt teszi a Nagy Képes Világtörténet, melynek most jelent meg 141. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczli Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona, füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. Ullői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Közlekedés.

□ **A magyar kir. államvasutak pénztári fölöslegei.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága folyó évi október hó 31-én egy millió koronát szállított be a központi állampénztárba, mint pénztári fölösleget. A folyó évi beszámítás 30,203.644 koronát és 8 fillért tesz.

Hirdetések

felvételnek legolcsóbb árak mellett lapunk kiadó hivatalában.

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1901. évi október hó 1-től.

Érkezés.		Indulás.	
Szabadka felől.		Szabadkára	
6 óra 46 percz reg.		4 óra 44 percz reg.	
3 „ 34 „ délután		11 „ 30 „ délelőtt	
8 óra 34 percz este		8 „ 35 „ este	
Gyorsvonat:		Gyorsvonat:	
7 óra 22 percz este		8 óra 22 percz regg.	
Gombos felől.		Gombosra.	
11 óra 23 percz délel		3 óra 41 percz délu.	
8 „ 15 „ este		7 „ 00 „ reggel.	
Gyorsvonat:		Gyorsvonat:	
8 óra 18 percz regg.		7 óra 26 percz este.	
Baja felől.		Bajára.	
3 óra 23 percz d. u.		7 óra 05 percz reg	
6 „ 25 „ reg.		4 „ 05 „ délután	
Ujvidék felől:		Ujvidékre.	
6 óra 30 percz reg.		2 óra 55 percz reg.	
11 „ 18 „ délelőtt		6 „ 51 „	
7 „ 00 „ este		3 „ 51 „ délután	

A legjobb és legegészségesebb
ü d i t ő - i t a l,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognacokkal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű pezsgőket ad: a

NATIONI-FELD
GISSHÜBLER
legfrissebb égyérvényes
SZANKYÓ-KÖNY

oltja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkaasztó hatása ellen.

Szén-eladás.

A n. é. közönségnek becses tudomására hozom, hogy a Rókus-utczában 34. szám alatt **kokszt, porosz-szezet és küllönféle más szagtalan szenet** állandóan raktáron tartok és a legkisebb mennyiségben is házhoz szállítom.

Főtörekvésem a n. é. közönséget gyors kiszolgálás és olcsó árak által kielégíteni.

Tiszteletel

BERGER.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kelles szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

- Gabona-rostak,
- Konkolyozók (trieurök);
- kézi kezelésre való
- Széna- és szolmasajtók
- fekvőben vagy kocsira szerelve,
- zecskaavágók,
- szabadalmazott kenyőgyűrűs görög csapágyakkal, igen könnyű járással, körülbelül 40 százelek erőmegtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók, Daráló Takarmány-fülesztők,

Shállítható takarékk-főző-üstök takarmány stb. részére

zomáezett vagy zománez nélküli betéstartókkal nyugó helyzeti vagy szállítható, marha-takarmány és burgonya főzésére és fülesztésére, számos mező- és házigazdasági eszközök etc. továbbá „AGRICOLA“ sor-velőgépek (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül dombon vagy síkon alkalmazható **Önműködő, szaba lalmazott**

permetező készülékek, a tormánes és szeges kirtására. és a gyümölcsfát megkárosító rovarok pusztítására, és a peronospora kirtására

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

es. és kir. kir. szab. gazdasági gépgyárak, va-öntődék és vashámorművek
Alap. 1872. **BÉCS II/1, Taborstrasse 71.** 850 munkás.
Külföldre több mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel, az őrszes nagyobb kiállításokon. Reszletes árjegyzék és számos előismerő levél ingyen — Köpviselek és viszont elarustók kerestetnek.

Nyilttér. *)

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás
Salvator

ritundó sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatású.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diatetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és veseizgatási tünetekben** vagy **húgy-savas vesemohok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Süket Ön??

Minden nemű sükettség és nagyothallást új találmányunkkal gyógyítható; csak süketenszülettek gyógyíthatlanok. F ü l z u g á s azonnal megszűnik. Irjátok le eseteket. Díjmentes vizsgálat és felvilágosítás. Mindenki kevés költséggel otthon magát kezelheti. Internationale Ohrenheilanstalt, 956 La Salle Ave., Chicago, Ill.

Szőlőoltványok

szokványminőségben
A legkiválóbb 42 bor- és esemégefajokban fajtájának, teljes jótállással.

Előkerítés.

Gleditschla esemetek és magvak.
Üradalmaltnak, községnek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövis, igen gyorsan fejlődő sőtényővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös koritis nevelődik pár évtől, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az álló nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezés rajzokkal ellátott listével és kezelési utasítással mellékeljük. Ezer esemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Díjcsemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva ennek tenyésztése számos gazd daságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fényenyomatú főárjegyek ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely ninesen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdtag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesben áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek Czim: „Érmelléki első szőlőoltványtelep” Nagy Gábor. Nagy-Kágya u. p. Székelyhíd.

2 szoba faragott butor

ebédlő és hálószoba
ügyszintén egy garderober-szekrény tükörrel, majdnem új, elköltözés miatt

azonnal eladó.

Czim: Farkas-utca, Bruck-féle ház.
Lakás is azonnal átadható.

Ház eladás.

Zomborban, Kalap-utca 584. házszám alatt levő 4 utcza, 3 udvari szobából, 2 konyha, 2 pincze, nagy udvar és kertből álló csinosan épült házat szabad kézből előnyös fizetési módzatok mellett eladásra ajánlja
Szűcs Ödön czég
Baján.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.
legnagyobb nyeremény legserencesőbb esetben:
1.000.000 korona.
nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 ..	200000
2 ..	100000
1 ..	90000
1 ..	80000
1 ..	70000
2 ..	60000
1 ..	40000
3 ..	30000
1 ..	25000
7 ..	20000
8 ..	15000
31 ..	10000
67 ..	5000
3 ..	3000
432 ..	2000
763 ..	1000
1238 ..	500
90 ..	300
31700 ..	200
3900 ..	170
4900 ..	130
50 ..	100
8900 ..	80
3900 ..	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.160,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink. Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi magy. kir. szab. osztály-sorsjátékunk, mely nem sokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsollatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a melékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint. 5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az 1-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betéjei a következők: egy nyolczad (1/8) frt.—75 vagyis 1.50 k. egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— k. egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— k. egy egész (1) „ 6.— „ 12.— k.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a nyereményhuzások már november hó 21. és 22-én lesznek, azonnal de legkésőbb

f. é. november hó 21-ig bizalommal hozzánk küldeni.

Török A és Tsa.

BANKHAZ BUDAPEST,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főardunk osztálysorsjáték osztályai:
1. Vácz-körút 4.
2. Muzeum-körút 11.
3. Erzsébet-körút 59.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS TARSA bankháza Bpest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel egy ült küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
postautalvánnyal küldöm }
mellékelem bankjegyekben (béljegyekben) } A nemtelazó forlendő.

Pontos czim: _____

Fizetéképtelen-
ségbe került kereskedők, gyárosok és iparosok (mintegy ha fizetéképtelen vagy csődben) akárhol lakó hamar és kuláns, egész titokban, régi jóhírnévű, többszörös kitüntetéll czég által rendeztetnek. Perlések és fenyegető foglalatások rendbe hozatnak és a fizetéshez szükséges összeget megszerez. Szives nem anonyim ajánlatok czimzendők: „Streng solide“ Nr. 1005 Annoncen-Expeditio Zitter Wien VII 2 Mariahilfertrasse 62.

TROPON tápláló és erősítő-szer, jobb és legesőbb fehérnyo-készítmény, kapható a következő alakokban.

TROPON por-alakban, a hus leg-táplálób része, tiszta fehérnye, ételekhez keverve tápláló erejűkel sokszorosan fokozza

VAS-TROPON egyesíti magában a vas vérképző és a fehérnye izomerősítő hatását. A vérszegénység, sáhpadság, idegyöngeség legjobb orosszere.

TROPON-CACAO a leg-táplálób, reggeli ital, liszerte táplálób, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁPLISZT a leg-tartalmasabb és legmegbízhatóbb gyermek-táplálék. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropon (fehérnye) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápliszten.
Kaphatók minden gyógyszerárban.

FÉSÜLÉSRE és STIKÖLÉSRE

ajánlja magát a n. é. urinó közönségnek egy ezen szakmában teljesen jártas és jól kitanult fiatal özvegy. Czím:
özv. NEY MÁRIA
Zombor,
hajai-utca 428. szám.

A valódi pemetefü-czukorka kék papirdobozokban kapható s minden dobozon a készítő: RETHY BÉLA aláírása olvasható. Eltérő készítmények mint hamisítványok, vizsatalasítandók.

Gyümölcs, főzelék és húsconservákat,
aszalt-főzeléket ajánl a legjobb minőségben az
„Első Kecskeméti CONSERVGYÁR”

Kecskeméten.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ECKERT-EDELRAUTE

dietikus
természetes likör
magas hegységi fűvekből, desztillálva, jóízű, gyomorerősítő vadászatokon vagy úton, a vízhez keverve, kitűnően frissítő
Legjobban ajánlott
házi-szer.
Csász. kir. szabadalmazott
likörgyár
ALB. ECKERT, GRAZ

Oh, jaj! Kőhögés, rekedtség és elnyátkódás ellen gyors és biztos hatású **Egger mellpasztillái,** az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. **Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár:**

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest. VI., Váci-körút 17.

Ejjen! Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Megfojt ez az átkozott kőhögés!

Kapható Zomborban: Lukács Zsigmond, Schwarz Emil, Tarczay István, Temesváry J. gyógyszerárakban.

ŐSZI ÉS TÉLI UJDONSÁGOK.

A melyen tisztelt hölgyközönség becses figyelmébe ajánlom a most érkezett nvagyálasztékú divatos
őszi és téli
női ruhakelméket
és hozzávaló ujonnan bevezetett mindennemű díszeket a legolcsóbb árak és pontos kiszolgálás mellett.
Vidékre minták kívánatra küldetnek. Tisztelettel
Tuna Gusztáv
Párisi áruház. ZOMBOR. A Corsón.
Király-vászon-vállalat egyedüli raktára.

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA
RIZSPOR
Az arcbőr széptétele és finomítása. elegeánsabb toille-, bál- és szalon-puiter teher, rózsaszín vagy sárga.
Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kitanár által Bécsben.
Elsmerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz
Taussig Gottlieb
cs. és kir. udvari toille-szappan és illatszergyár, BÉCS I., Wolzeile 3. sz.
Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedő-czégnél.

Egy doboz ára 1 fnt 20 kr. küldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése után.

SANTAL EGER...
Köszvény és csuz ellen
Reparatoro
Közszenny és csuz ellen
Reparatoro
Köszvény és csuz ellen
Reparatoro
Köszvény és csuz ellen
Reparatoro

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÖGYINTÉZET és SANATORIUM POZSONY, (Cottage).

Általában tudott dolgot, hogy a szűzgyógyászat és a fertőtlenítés a legbiztosabb és legbiztosabb a FÖLDES-FÜLÉ

MARGITREMA

Ára: 2 kor., kis tégedy 1 kor., szappan 20 filler, pulisz 120 kor.

Köszvény FÖLDES-FÜLÉBŐL gyógyítható ARADÓD. Kor. 200 kapható minden gyógyszerboltban.

Tanningene a legújabb és legbiztosabb hajfestő ször

A szájak és fogaknak legeslegjobb az

OSAN

ROZSATEJ

Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigstr. 6

PLATSCHEK VILMOS

elismerget megszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

Budapest. IV. Központi Városház.

Parisi kiállítás: arany érem!

FERNOLENDT

Cipőfémnyáz, legjobb fémnyáz a világon, a cipőnek gyorsan ad életet, fekete rényt ad és a bűrt is tartósá teszi.

Alapítástól 1832. - Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 31. - Mindenütt kapható

SCHWANHÄUSSER Irodalmi cikkek

RENDET TARTANAK — IDŐT TAKARITANAK

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I. Johannesgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

(ORTHOPÄDIAI MŰSZERTÉTEL)

Budapest, VII. Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházal szemben.)

Sérkötők, műlábak, műkezdek, haskötők, stb. Orvos-és sebészeti műszerek, kőszerek, betegápolási cikkek.

Gummi és haláltyúk műanyagcsigolyák.

Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

PFAU COGNAC A LEGJOBB

Vérgyógyítás — Hemopatia

Feltalálja és egyedül képviselője:

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.

Budapest, V. Váci-körút 18.

ismertető füzet 1 kor bérmentve.

Mi helybeliek Budapesten a

NEW-YORK kávéház-

ban (Erzsébet-körút 9—11.) találkozzunk.

Esténként honvédszínház.

28 ÉV ÓTA!

AZ ELISMERTE LEGJOBB

MAGYAR BESZERZÉSI FORRÁSA

MAUTHNER ÖN

BUDAPESZ

(S. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE)

ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. ÉS ROTTENBILLER-UTCA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

ROTEL-PARIS SZALONJA

Szalondó: GIRON PÁL.

BUDAPEST, VI. VACZI-KÖRÚT 25.

100 szoba 1 főtől legjobb kiszolgálással együtt.

Fürdő, előtér, kávéház, díszterem és szobákban a híres Villamos vasúti megálló hely az összes pályaudvarok felé.

HIRDETÉSEK ÉS REKLAMOKAT szakszerűen, pontosan és legelőkeltebben készíttük és szívesen fogadjuk az

ALTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

kiadását osztály Budapest, VII. Erzsébet-körút 54. Tűjelzője: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

MAGYAR TURISTA-TAPASZ

gyűszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen

legjobb és legbiztosabb ször. — Egy tekerés ára 80 filler.

1 kor. használata után bőrmunkára kelti az egyedül képző: **VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR**

Budapest, VII., Andrássy-út 84.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

THE CRISHAM

Életbiztosító társaság

Magyarországban működik 1865 óta.

Ujgazdaság a farsági sájt, palotájában Budapest, Terézszomszódás 56.

JENCS-FÉLŐ

MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID

lovak és szarvasmarháknek

JENCS VILMOS gyógyszerháza BUDAPEST, II. SZÉNA-TÉR 1. SZ.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes forrású gyógyfürdő, császár fürdőház, legmodernebb lépcsőházak, pompás éjszakai-teraszok, ká- és kád-fürdők, — 200 kényelmes lakosztály.

Trapekusa kiválóan legyen és bérmentve.

SZABADSÁGKAT ÉRTÉKESÍTŐ VILMOS

BUDAPEST VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 17

FELVILÁGOSÍTÁS DÍJTALAN

Dr. KOVÁCS KÉZPÁZTA

csakis feloldható készítményekkel való, 3 nap alatt minden kőrt gyöngyözt és fémre varázsol.

Egy tégedy 120 k. Kézváltó szappan 1 kor.

Fő-és szájküldet raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógyszer- és illatszertára, Budapest, VI. Győr-utca 17. szám.

Megjelent „TOILETTE TITKOK” kiválóan luxus és bérmentve

Kárpáti BOLVA-ILLAT

a legdivatosabb és legkedveltebb **PARFUM**. — Ára 4 korona.

JENCS VILMOS gyógyszerháza BUDAPEST, II. SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hirdetett gyógyszerek megrendelhetők **ZOLTAN BELA** gyógyszerházaiban Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

A legjobb órákat legbiztosabb és legdivatosabb órákat

BRÄUSWETTER JÁNOS kronométer-drás BEZEGEDÉ

Árjegyzék 2000 kappal ingyen és bérmentve.

Különlegesen gyártmányok **Szivattyúk és Mérlegek**

mindenféle minden czébra.

I. Wallfischg. 18. G. ARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

LE DÉLICE

„Le Délice”

legjobb Vergé cigarettapapír, legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.

Egyszer meggyújtva, a cigareta a nélkül, hogy kifüldna, egész végig ég.

Mindenütt kapható.